Latvijas Universitāte
Datorikas fakultāte

DLX procesors un instrukcijas.

Kurss "Ievads digitālajā projektēšanā"

Lekcija 05.11.2010

Autors: **Artis Mednis**

Rīga 2010

Vidus semestra kontroldarbs

- Rezultātu analīze
- Pareizās atbildes

DLX procesors

- DLX procesors
  - pieder pie RISC arhitektūras
  - vienkāršots 32 bitu MIPS procesors
  - pamatā domāts dažādu datoru arhitektūras kursu apguvei
- Oriģinālais MIPS risinājums
  - visas instrukcijas tiek izpildītas vienā ciklā
- DLX risinājums
  - tiek izmantota datu pārsūtīšanas un instrukciju pārkārtošanas sistēma
  - pēc garāku instrukciju izpildes rezultāts tiek *nolikts* atbilstošajā vietā
  - *uz āru* instrukciju izpilde joprojām izskatās lineāra

DLX instrukcijas I

- Tāpat kā MIPS procesora gadījumā eksistē 3 instrukciju klases
  - R-tipa – satur norādes uz 3 reģistriem
  - I-tipa – satur norādes uz 2 reģistriem un 16 bitu platu vērtību
  - J-tipa – satur 26 bitu platu adreses vērtību
- OPCODE
  - 6 biti, kas ļauj izmantot 64 dažādas instrukcijas
- Reģistri
  - 5 biti, kas ļauj izmantot 32 dažādus reģistrus

DLX instrukcijas II

- Vai 64 dažādas instrukcijas ir daudz vai maz? (diskusija)
- Vai DLX procesora instrukciju formāts ļauj palielināt izpildāmo instrukciju skaitu? (diskusija)
- R-tipa instrukcijas formāts
  - OPCODE (6) + 3xREGISTER (15) = 21
  - mums ir 32 bitu vārds
  - varam izmantot bitus 5:0 *papildus* instrukcijām
  - kādus ierobežojumus tas uzliek? (diskusija)
  - pareizā atbilde: papildus instrukcijas var strādāt tikai ar reģistriem

Reģistri

- Tāpat kā MIPS procesora gadījumā
  - 32 reģistri, katrs 32 bitu plats
  - reģistrs #0 vienmēr satur vērtību 0, kuru nevar izmainīt
  - reģistram #31 ir īpašs pielietojums, kurš atkarīgs no izpildāmās instrukcijas (sīkāk kādā no nākamajiem slaidiem)
  - speciāls reģistrs PC, kurš satur norādi uz izpildāmo instrukciju atmiņā

Aritmētiskās/loģiskās instrukcijas

Instr.	Description	Format	Opcode	Operation (C-style coding)
ADD	add	R	0x20	Rd = Rs1 + Rs2
ADDI	add immediate	I	0x08	Rd = Rs1 + extend(immediate)
AND	and	R	0x24	Rd = Rs1 & Rs2
ANDI	and immediate	I	0x0c	Rd = Rs1 & immediate
OR	or	R	0x25	Rd = Rs1 | Rs2
ORI	or immediate	I	0x0d	Rd = Rs1 | immediate
SUB	subtract	R	0x22	Rd = Rs1 - Rs2
SUBI	subtract immediate	I	0x0a	Rd = Rs1 - extend(immediate)
XOR	exclusive or	R	0x26	Rd = Rs1 ^ Rs2
XORI	exclusive or immediate	I	0x0e	Rd = Rs1 ^ immediate

- Atšķirība stap *immediate* un *extend(immediate)*
  - *immediate* – kreisajā pusē tiek pieliktas 16 nulles
  - *extend(immediate)* – kreisajā pusē tiek pieliktas 16 vērtības, identiskas vērtībai kreisajā malējā pozīcijā

Nobīdes instrukcijas

Instr.	Description	Format	Opcode	Operation (C-style coding)
SLL	shift left logical	R	0x04	Rd = Rs1 << (Rs2 % 8)
SLLI	shift left logical immediate	I	0x14	Rd = Rs1 << (immediate % 8)
SRA	shift right arithmetic	R	0x07	as SRL & see below
SRAI	shift right arithmetic immediate	I	0x17	as SRLI & see below
SRL	shift right logical	R	0x06	Rd = Rs1 >> (Rs2 % 8)
SRLI	shift right logical immediate	I	0x16	Rd = Rs1 >> (immediate % 8)

- Atšķirība stap *SRL* un *SRA*
  - SRL – no kreisās puses tiek *iebīdītas* nulles
  - SRA – no kreisās puses tiek *iebīdīta* vērtība, kas identiska vērtībai kreisajā malējā pozīcijā
- Ko dod izteiksme % 8 ? (diskusija)

Nosacījuma pārbaudes instrukcijas

Instr.	Description	Format	Opcode	Operation (C-style coding)
SEQ	set if equal	R	0x28	Rd = (Rs1 == Rs2 ? 1 : 0)
SEQI	set if equal to immediate	I	0x18	Rd = (Rs1 == extend(immediate) ? 1 : 0)
SLE	set if less than or equal	R	0x2c	Rd = (Rs1 <= Rs2 ? 1 : 0)
SLEI	set if less than or equal to immediate	I	0x1c	Rd = (Rs1 <= extend(immediate) ? 1 : 0)
SLT	set if less than	R	0x2a	Rd = (Rs1 < Rs2 ? 1 : 0)
SLTI	set if less than immediate	I	0x1a	Rd = (Rs1 < extend(immediate) ? 1 : 0)
SNE	set if not equal	R	0x29	Rd = (Rs1 != Rs2 ? 1 : 0)
SNEI	set if not equal to immediate	I	0x19	Rd = (Rs1 != extend(immediate) ? 1 : 0)

Pārejas instrukcijas

Instr.	Description	Format	Opcode	Operation (C-style coding)
BEQZ	branch if equal to zero	I	0x04	PC += (Rs1 == 0 ? extend(immediate) : 0)
BNEZ	branch if not equal to zero	I	0x05	PC += (Rs1 != 0 ? extend(immediate) : 0)
J	jump	J	0x02	PC += extend(value)
JAL	jump and link	J	0x03	R31 = PC + 4 ; PC += extend(value)
JALR	jump and link register	I	0x13	R31 = PC + 4 ; PC = Rs1
JR	jump register	I	0x12	PC = Rs1

- *JALR* un *JR* gadījumā tiek izmantota tikai reģistra *Rs1* vērtība, otra reģistra *Rs2* un *immediate* vērtības tiek *izmestas*
- *JAL* un *JALR* gadījumā parādās reģistrs #31 – ko tas varētu darīt? (diskusija)
- Pareizā atbilde: adrese, uz kuru atgriezties

Load/Store instrukcijas

Instr.	Description	Format	Opcode	Operation (C-style coding)
LHI	load high bits	I	0x0f	Rd = immediate << 16
LW	load woRd	I	0x23	Rd = MEM[Rs1 + extend(immediate)]
SW	store woRd	I	0x2b	MEM[Rs1 + extend(immediate)] = Rd

- *SW* instrukcijas gadījumā reģistra *Rs1* saturs tiek izmantots adreses aprēķinam, bet reģistra *Rd* saturs nonāk izrēķinātajā atmiņas adresē
- *LHI* instrukcija tiek izmantota, lai divos soļos ielādētu 32 bitu konstantes:
  - LHI R1,#0x1234
  - ORI R1,R1,#0x5678

Ārējie signāli

- *RESET*
  - ieslēdzot procesoru, ir jāzin, ar ko tas sāks savu darbu
  - reizēm ir nepieciešams jau darbojošos procesoru nolikt noteiktā sākuma stāvoklī
  - uzstādot *RESET* stāvoklī 1, reģistrā *PC* tiek ierakstīta vērtība 0
  - uzstādot *RESET* stāvoklī 0, tiek sākta programmas izpilde no adreses 0
- Clock
  - *debugging* režīmā varētu tikt izmantots manuāls *Clock* signāls
  - darba režīmā izmantojams reāls *Clock* signāls ar frekvenci, kura ir pietiekami zema korektai procesora darbībai

Atmiņas saskarne

- **Address[31:0]** – atmiņas adrese, kura tiks lasīta vai rakstīta
- **Data[31:0]** – dati, kurus vai nu lasīs no atmiņas, vai arī rakstīs atmiņā
- **InstData** – instrukcijas nolasīšana (0) vai datu lasīšana/rakstīšana (1)
- **RW** – atmiņas lasīšana (0) vai rakstīšana (1)
- **CpuValid** – procesors uzstāda 1, kad ir sagatavojis stabilus signālus {Address, Data (rakstīšanas gadījumā), Instdata un RW}
- **MemValid** – atmiņa uzstāda 1, kad ir sagatavojusi stabilu signālu Data (lasīšanas gadījumā)

Atmiņas lasīšana

- attiecas gan uz instrukcijas, gan datu nolasīšanu
- procesors uzstāda signālus {Address, Instdata un RW}, kuriem ir jābūt stabiliem pie katras CLK uzlecošās sķautnes, kamēr vien CpuValid == 1
- kad MemValid tiek uzstādīts par 1, pie kārtējās CLK uzlecošās šķautnes tiek nolasīta Data vērtība un CpuValid tiek uzstādīts par 0
- tiklīdz CpuValid == 0, pie nākošās uzlecošās CLK šķautnes MemValid tiek uzstādīts par 0

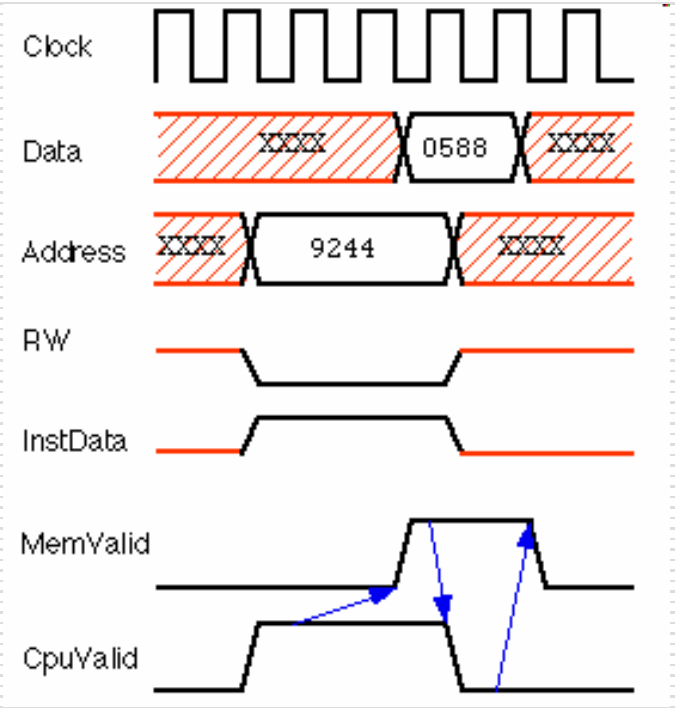

Atmiņas rakstīšana

- Atšķirības no atmiņas lasīšanas:
  - RW == 1
  - InstData rakstot vienmēr ir 1, jo instrukcijas atmiņā netiek rakstītas

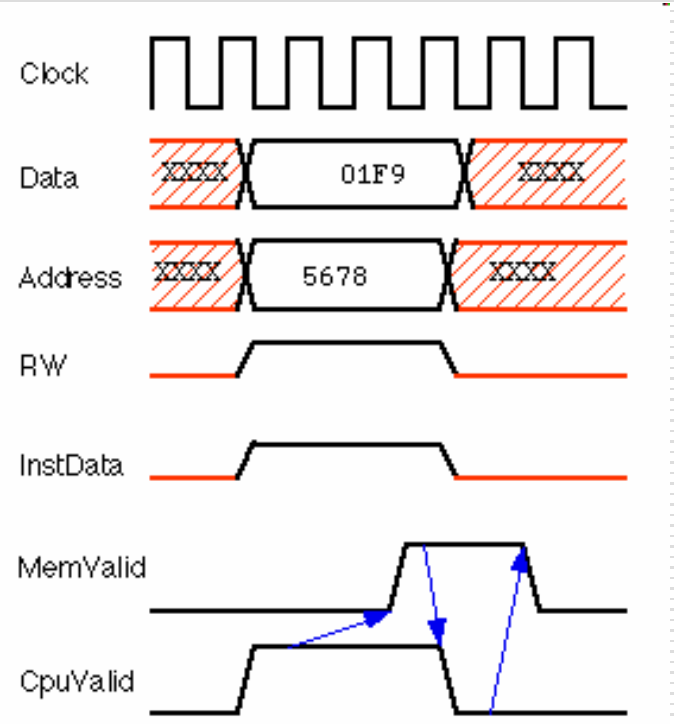

Praktiskie darbi

- Turpinām strādāt pie kursa projekta KP2

Pateicos par uzmanību!

Jautājumi?